

1170.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O POPISU
POLJOPRIVREDE ZA 2024. GODINU

Prolašavam **Zakon o popisu poljoprivrede za 2024. godinu**, koji je donijela Skupština Crne Gore 28. saziva na Šestoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini, dana 31. jula 2024. godine.

Broj: 011/24-1250/2-01
Podgorica, 2. avgust 2024. godine

Predsjednik Crne Gore,
Jakov Milatović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91
stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Šestoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini, dana 31. jula 2024. godine, donijela je

ZAKON
O POPISU POLJOPRIVREDE ZA 2024. GODINU

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se priprema, organizacija i sprovođenje popisa poljoprivrede u Crnoj Gori u 2024. godini (u daljem tekstu: popis poljoprivrede).

Period sprovođenja popisa poljoprivrede

Član 2

Popis poljoprivrede sprovodi se od 1. oktobra do 1. decembra 2024. godine.

Referentni period popisa poljoprivrede

Član 3

Referentni period popisa poljoprivrede obuhvata period od 1. oktobra 2023. godine do 30. septembra 2024. godine i odnosi se na podatke o: korišćenom poljoprivrednom zemljištu po kategorijama korišćenja i drugom zemljištu, organskoj proizvodnji, navodnjavanju, praksi upravljanja zemljištem, objektima za smještaj stoke, načinu skladištenja stajskog đubriva, primjenama stajskog i mineralnog đubriva, mašinama i opremi, licima koja učestvuju u poljoprivrednoj proizvodnji i drugim korisnim aktivnostima.

Podaci o broju stoke, živine, zečeva i broju košnica pčela prikupljaju se sa stanjem na dan 30. septembar 2024. godine.

Jedinice koje se obuhvataju popisom poljoprivrede

Član 4

Popisom poljoprivrede obuhvataju se poljoprivredna gazdinstva koja imaju najmanje:

- 5000m² korišćenog poljoprivrednog zemljišta;
- 3000m² oranica;
- 1000m² aromatičnog, ljekovitog i začinskog bilja, cvijeća i ukrasnog bilja, sjemena i rasada;
- 1000m² voća, jagodičastog voća, orašastog voća, vinograda, maslinjaka, rasadnika i drugih višegodišnjih zasada;
- 100m² plastenika;
- 100m² pečurki;
- 10 košnica pčela;
- 1 uslovno grlo (UG).

Metodologija za pripremu, organizaciju i sprovođenje popisa poljoprivrede

Član 5

Popis poljoprivrede se sprovodi prema međunarodno uporedivoj metodologiji i uputstvima organa uprave nadležnog za poslove statistike (u daljem tekstu: Uprava za statistiku).

Metodologijom za pripremu, organizaciju i sprovođenje popisa poljoprivrede (u daljem tekstu: Metodologija) definiše se priprema, organizacija i sprovođenje popisa, kao i obrada i diseminacija podataka prikupljenih popisom.

Diseminacija popisnih podataka su sve aktivnosti proizvođača zvanične statistike, koje uključuju predstavljanje rezultata zvanične statistike, kao i način i oblik obezbjeđenja pristupa rezultatima zvanične statistike, sa podacima o izvorima i metodama prikupljanja podataka.

Principi kvaliteta

Član 6

U pripremi, organizaciji i sprovođenju popisa poljoprivrede, kao i obradi i diseminaciji rezultata popisa poljoprivrede primjenjuju se principi zvanične statistike u skladu sa zakonom kojim se uređuje zvanična statistika.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 7

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 8

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **korišćeno poljoprivredno zemljište** su oranice, okućnice i/ili bašte, voćnjaci, vinogradi, rasadnici, livade i pašnjaci, koje poljoprivredno gazdinstvo redovno obrađuje (koristi) bez obzira da li je zemljište u vlasništvu ili uzeto u zakup;

2) **lice koje učestvuje u poljoprivrednoj proizvodnji** je lice sa navršenih najmanje 15 godina starosti, koje je stalno ili povremeno angažovano na poslovima poljoprivredne proizvodnje;

3) **nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva** je lice koje je vlasnik ili korisnik (zakupac na kraći ili duži period) porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, odnosno lice koje je odgovorno za obavljanje poljoprivredne djelatnosti gazdinstva;

4) **menadžer porodičnog poljoprivrednog gazdinstva** je lice koje donosi dnevne odluke na gazdinstvu, odnosno lice koje je odgovorno za finansijske i proizvodne aktivnosti na gazdinstvu;

5) **poljoprivredno gazdinstvo** je jedinstvena tehničko-ekonomska jedinica koja obavlja poljoprivrednu djelatnost;

6) **poljoprivredna proizvodnja** je uzgoj poljoprivrednih kultura (žitarica, krompira, mahunarki za suvo zrno, industrijskog bilja, ljekovitog, aromatičnog i začinskog bilja, krmnog bilja, povrća, cvijeća, ukrasnog bilja, sjemena, sadnog materijala, voća i vinove loze), uzgoj pečurki, uzgoj stoke (goveda, svinja, ovaca, koza), živine i ostalih životinja (konja, magaraca, mazgi, mula, pčela, zečeva), prerada sopstvenog grožđa u vino i sopstvenih maslina u ulje; osim ergele jahaćih konja, trkačkih konja, konja za galopiranje (zemljište korišćeno za tretiranje trkačkih konja), prerada poljoprivrednih proizvoda (isključujući preradu sopstvenog grožđa u vino i sopstvenih maslina u ulje), šumarstvo, lov, ribarstvo ili uzgoj ribe i obavljanje poljoprivrednih usluga za druge vlastitom mehanizacijom;

7) **stočni fond** predstavlja broj i vrstu uzgajane stoke po kategorijama i

8) **uslovno grlo ili „stočna jedinica“** (UG) je standardna mjerna jedinica koja se koristi za zbirno iskazivanje ili poređenje broja različitih vrsta ili kategorija životinja.

Podaci koji se prikupljaju popisom poljoprivrede

Član 9

Popisom poljoprivrede prikupljaju se podaci o: imenu i prezimenu nosioca poljoprivrednog gazdinstva, polu, datumu rođenja i jedinstvenom matičnom broju, adresi stanovanja, sjedištu poljoprivrednog gazdinstva, broju telefona, registraciji poljoprivrednog gazdinstva, imenu i prezimenu registrovanog lica, jedinstvenom matičnom broju lica na koje je poljoprivredno gazdinstvo registrovano, korišćenom poljoprivrednom zemljištu po kategorijama korišćenja, kao i drugom zemljištu, organskoj proizvodnji, stoci, živini, zečevima, broju košnica pčela, licima koja učestvuju u poljoprivrednoj proizvodnji i drugim korisnim aktivnostima uključujući i podatke razvrstane po polu, kako bi se unaprijedila rodna analiza u poljoprivrednom sektoru, objektima za smještaj stoke, načinu skladištenja stajskog đubriva, primjeni stajskog i mineralnog đubriva, navodnjavanju, praksi upravljanja zemljištem, mašinama i opremi.

Organi za sprovođenje popisa poljoprivrede

Član 10

Popis poljoprivrede priprema, organizuje i sprovodi Uprava za statistiku u saradnji sa organima iz člana 15 ovog zakona.

Određene poslove pripreme, organizacije i sprovođenja popisa poljoprivrede na teritoriji jedinice lokalne samouprave Uprava za statistiku obavlja preko jedinica lokalnih samouprava i popisnih komisija, u skladu sa ovim zakonom.

U pripremi, organizaciji i sprovođenju popisa poljoprivrede, u okviru svoje nadležnosti, učestvuju i ministarstva i drugi organi uprave, kao i drugi organi, organizacije i institucije.

Poslovi Uprave za statistiku

Član 11

Uprava za statistiku vrši sljedeće poslove:

- 1) stara se o blagovremenom i potpunom sprovođenju ovog zakona;
- 2) obavlja sve potrebne pripremne aktivnosti za sprovođenje popisa poljoprivrede;
- 3) utvrđuje metodološka i organizaciona pravila i instrukcije za pripremu, organizaciju i sprovođenje popisa poljoprivrede i kontroliše njihovu jedinstvenu primjenu;
- 4) koordinira i sprovodi javnu kampanju o cilju, značaju i sadržaju popisa poljoprivrede;
- 5) utvrđuje sadržaj i formu elektronskog upitnika za popis poljoprivrede, ostalih popisnih obrazaca, ovlašćenja i drugog materijala za pripremu i sprovođenje popisa poljoprivrede;
- 6) određuje državne instruktore za popis poljoprivrede;

- 7) vrši izbor instruktora i popisivača shodno javnom pozivu;
- 8) zaključuje ugovore o djelu sa instruktorima i popisivačima;
- 9) definiše sadržaj obuke za sve učesnike popisa poljoprivrede i kontroliše stručno-metodološko osposobljavanje učesnika u popisu poljoprivrede;
- 10) obavlja metodološku i organizacionu obuku državnih instruktora, članova popisnih komisija, instruktora i popisivača;
- 11) obrazuje Komisiju za rukovođenje, pripremu i realizaciju popisa poljoprivrede (u daljem tekstu: Komisija) kao posebnu komisiju Uprave za statistiku sa zadatkom da koordinira pripremom i sprovođenjem popisa poljoprivrede,
- 12) obrazuje druge komisije, timove i radnu grupu za pripremu i realizaciju pojedinih popisnih aktivnosti: izradu normativnih akata, metodoloških pravila, organizacionih pravila, komunikaciju, obradu i diseminaciju podataka prikupljenih popisom i druge specifične popisne aktivnosti;
- 13) obrazuje popisne komisije u jedinicama lokalnih samouprava i definiše njihove obaveze u skladu sa ovim zakonom i Metodologijom;
- 14) predlaže i određuje članove popisne komisije u saradnji sa predstavnicima jedinica lokalne samouprave i ministarstva, organizuje sastanke sa članovima popisnih komisija i predsjedava sastancima;
- 15) određuje državne instruktore za člana u svakoj od popisnih komisija;
- 16) vrši obračun naknada za rad učesnika popisa poljoprivrede i stara se o pravilnom rasporedu i racionalnoj upotrebi finansijskih sredstava određenih za popis poljoprivrede, izrađuje obračun utrošenih sredstava i priprema konačni izvještaj;
- 17) utvrđuje i primjenjuje jedinstvenu logičko-računsku kontrolu za obradu podataka;
- 18) obrađuje podatke u skladu sa zakonom i međunarodnim dokumentima, uključujući i podatke razvrstane po polu i objavljuje preliminarne i konačne rezultate popisa poljoprivrede prema planu aktivnosti popisa poljoprivrede;
- 19) dostavlja podatke popisa poljoprivrede Evropskoj statističkoj kancelariji (EUROSTAT-u) na nivou mikropodataka i metapodataka, prema planu aktivnosti popisa poljoprivrede;
- 20) podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa zakonom i
- 21) vrši druge poslove u vezi sa popisom poljoprivrede u skladu sa zakonom.

Poslovi jedinica lokalne samouprave

Član 12

Jedinica lokalne samouprave obavlja sljedeće poslove:

- 1) obezbjeđuje prostorije, korišćenje opreme i drugih sredstava potrebnih za rad popisne komisije, u skladu sa pravilima Uprave za statistiku;
- 2) obezbjeđuje prostorije i druge neophodne uslove za održavanje obuka za instruktore i popisivače u skladu sa pravilima i instrukcijama Uprave za statistiku;
- 3) dužna je da obezbjeđuje adekvatne prostorije za prijem i čuvanje popisnog materijala uz ispunjenje propisanih sigurnosnih mjera u skladu sa pravilima i instrukcijama Uprave za statistiku; i
- 4) pruža pomoć organima za sprovođenje popisa na svojoj teritoriji i obavlja druge poslove u skladu sa pravilima Uprave za statistiku.

Obrazovanje popisne komisije

Član 13

Popisna komisija se obrazuje za svaku jedinicu lokalne samouprave.

Članove popisne komisije određuje direktor Uprave za statistiku i to:

- 1) predstavnik jedinice lokalne samouprave iz službe ili sekretarijata za poljoprivredu;

2) predstavnik Direkcije za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji i/ili Direkcije za savjetodavne poslove u stočarstvu za navedene jedinice lokalne samouprave, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; i

3) predstavnik Uprave za statistiku.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u zavisnosti od broja poljoprivrednih gazdinstava, uz posebno obrazloženje na zahtjev jedinice lokalne samouprave, direktor Uprave za statistiku može da određuje dodatne članove popisne komisije.

Poslovi popisnih komisija

Član 14

Popisna komisija u skladu sa Metodologijom neposredno organizuje popis poljoprivrede na teritoriji jedinica lokalne samouprave i vrši sljedeće poslove:

1) blagovremeno preduzima potrebne mjere radi obezbjeđivanja svih aktivnosti za pripremu, organizaciju, kvalitetno i pravovremeno sprovođenje popisa poljoprivrede na teritoriji jedinica lokalne samouprave, u skladu sa Metodologijom;

2) obezbjeđuje prostorije za rad učesnika popisa poljoprivrede;

3) organizuje dežurstvo u prostorijama popisne komisije tokom trajanja popisa poljoprivrede;

4) prisustvuje sastancima koje organizuje Uprava za statistiku;

5) stara se o pravilnoj primjeni organizacionih pravila i drugih instrukcija propisanih Metodologijom;

6) pruža pomoć instruktorima i popisivačima i preduzima odgovarajuće aktivnosti za rješavanje nastalih problema na terenu; i

7) obavlja i druge poslove u vezi sa pripremom, organizacijom i sprovođenjem popisa poljoprivrede u skladu sa Metodologijom.

Učešće drugih organa u popisu poljoprivrede

Član 15

U pripremi, organizaciji i sprovođenju pojedinih poslova popisa poljoprivrede, u skladu sa svojim nadležnostima i potrebama zvanične statistike učestvuje predstavnik:

1) Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede;

2) Biotehničkog fakulteta; i

3) drugih organa, organizacija i institucija po potrebi.

Pristup administrativnim izvorima podataka

Član 16

Organi koji vode administrativne izvore podataka obavezni su da na zahtjev Uprave za statistiku omoguće preuzimanje podataka neophodnih za popis poljoprivrede uključujući identifikatore, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zvanična statistika i sistem zvanične statistike.

Uprava za statistiku je dužna da preuzme sve mjere zaštite podataka preuzetih iz administrativnih izvora u skladu sa zakonom.

Učesnici u popisu poljoprivrede

Član 17

Učesnici u popisu poljoprivrede su popisivači, instruktori, državni instruktori, kontrolori i druga lica.

Učesnike za obavljanje aktivnosti u popisu poljoprivrede određuje direktor Uprave za statistiku.

Popisivači i instruktori se angažuju putem javnog poziva koje raspisuje Uprava za statistiku.

Obaveze lica koja učestvuju u popisu poljoprivrede

Član 18

Popisivači, instruktori, državni instruktori, kontrolori i druga lica koja vrše poslove u vezi sa popisom dužna su da blagovremeno i na propisan način vrše aktivnosti popisa poljoprivrede, u skladu sa pravilima i instrukcijama Uprave za statistiku.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da:

- za svoj rad imaju pisano ovlašćenje i prilikom izvršenja svojih zadataka to ovlašćenje pokažu prilikom ulaska u poljoprivredno gazdinstvo;
- strogo vode računa o tačnosti unesenih podataka;
- čuvaju kao službenu tajnu sve podatke o popisanim poljoprivrednim gazdinstvima do kojih dođu tokom obavljanja poslova koji su im povjereni, zbog čega potpisuju izjavu o statističkoj povjerljivosti u skladu sa zakonom i
- ne zloupotrebljavaju postupak popisivanja, na način što će u prisustvu lica obuhvaćenog popisom, snimati ili fotografisati tok intervjua ili popunjene popisne obrasce i snimak ili fotografiju javno objaviti putem interneta ili medija.

Način prikupljanja podataka

Član 19

Podaci se prikupljaju metodom intervjua i direktno na terenu popisivači unose podatke kroz aplikativni model instaliran na elektronskim uređajima.

U slučaju da se usljed posebnih okolnosti, pod kojima se podrazumijevaju događaji ili određena stanja koja se ne mogu predvidjeti i na koja se ne može uticati, a koja ugrožavaju život i zdravlje građana i imovinu ili narušavaju poljoprivrednu proizvodnju, prikupljanje podataka se vrši prihvatljivim metodama u zavisnosti od datih okolnosti (telefonskim putem i putem e-maila).

Podatke u popisu poljoprivrede daje lice, koje je nosilac, vlasnik/korisnik porodičnog poljoprivrednog gazdinstva ili punoljetni član gazdinstva, kome su podaci najviše poznati.

Podatke o privrednom društvu daje odgovorno lice ili drugo ovlašćeno lice u privrednom društvu.

Prava i obaveze lica koja daju podatke

Član 20

Lice koje se obuhvata popisom poljoprivrede dužno je da u njemu učestvuje, odnosno da odgovori na sva pitanja i da na svako pitanje da tačan i potpun odgovor u skladu sa Metodologijom.

Kako bi se utvrdila tačnost podataka iz člana 9 ovog zakona, popisivač može tražiti od lica koje se obuhvata popisom na uvid ličnu ispravu na osnovu koje je moguće utvrditi identitet lica i navedene podatke.

Popisivač mora unijeti u popisne obrasce podatke onako kako mu ih je dalo lice obuhvaćeno popisom.

Lice koje se obuhvata popisom ne smije zloupotrebljavati postupak popisivanja i prisustvo popisivača na način što će snimati ili fotografisati tok intervjua ili popunjene popisne obrasce i snimak ili fotografiju javno objaviti putem interneta ili medija.

Povjerljivost podataka

Član 21

Podaci prikupljeni u popisu poljoprivrede za potrebe zvanične statistike smatraju se povjerljivim.

Povjerljivost podataka odnosi se i na podatke prikupljene iz drugih izvora, od trenutka njihovog dostavljanja za potrebe zvanične statistike.

Prikupljeni individualni podaci o poljoprivrednim gazdinstvima mogu se koristiti isključivo u statističke svrhe, iskazuju se na zbirnom nivou i predstavljaju službenu tajnu.

Zaštita prikupljenih podataka u popisu poljoprivrede

Član 22

Uprava za statistiku dužna je da preduzme sve mjere administrativne, tehničke ili organizacione prirode radi zaštite povjerljivih podataka prikupljenih popisom poljoprivrede od neovlašćenog pristupa tim podacima, njihovog otkrivanja ili zloupotrebe.

Čuvanje podataka popisa poljoprivrede

Član 23

Uprava za statistiku dužna je da podatke prikupljene kroz aplikativni model instaliran na elektronskim uređajima čuva u informacionom sistemu ili na medijima, na način kojim se obezbjeđuje trajnost elektronskog zapisa.

Podaci se čuvaju u skladu sa važećim standardima na način kojim se sprečava njihovo uništavanje, otuđivanje i neovlašćeno korišćenje.

Diseminacija rezultata popisa poljoprivrede

Član 24

Uprava za statistiku će preliminarne rezultate popisa poljoprivrede objaviti najkasnije u roku od 90 dana od dana završetka popisa poljoprivrede, na zbirnom nivou za teritoriju Crne Gore.

Uprava za statistiku će konačne rezultate popisa poljoprivrede objaviti prema planu aktivnosti popisa poljoprivrede.

Obrada podataka

Član 25

Uprava za statistiku obrađuje podatke popisa poljoprivrede u cilju obezbjeđivanja rezultata zvanične statistike o strukturi poljoprivrednih gazdinstava.

Obrada podataka vrši se poštujući principe zvanične statistike.

Posebna obrada na zahtjev korisnika vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zvanična statistika.

Sredstva za finansiranje popisa poljoprivrede

Član 26

Sredstva potrebna za finansiranje popisa poljoprivrede obezbijediće se iz Budžeta Crne Gore.

Visinu i raspodjelu sredstava iz stava 1 ovog člana, utvrđuje Vlada Crne Gore, na predlog Uprave za statistiku.

Naknada za rad

Član 27

Licima koja učestvuju u pripremi, organizaciji, sprovođenju popisa poljoprivrede i svim drugim popisnim aktivnostima, pripada naknada za rad za obavljene poslove u skladu sa zakonom kojim se uređuju zarade zaposlenih u javnom sektoru.

Kaznene odredbe

Član 28

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako blagovremeno i na propisani način ne vrši aktivnosti u vezi popisa poljoprivrede (član 18 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura.

Član 29

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave (član 12 stav 1 tačka 3).

Član 30

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice koje vrši poslove u vezi sa popisom poljoprivrede ako:

- 1) strogo ne vodi računa o tačnosti unesenih podataka (član 18 stav 2 alineja 2);
- 2) ne čuva kao službenu tajnu sve podatke o popisanim poljoprivrednim gazdinstvima (član 18 stav 2 alineja 3);
- 3) zloupotrijebi postupak popisivanja, na način što će u prisustvu lica obuhvaćenog popisom, snimati ili fotografisati tok intervjua ili popunjene popisne obrasce i snimak ili fotografiju javno objaviti putem interneta ili medija (član 18 stav 2 alineja 4).

Podzakonski akt

Član 31

Podzakonski akt iz člana 26 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 32

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 11-1/24-1/9

EPA 219 XXVIII

Podgorica, 31. jul 2024. godine

Skupština Crne Gore 28. saziva

Predsjednik,

Andrija Mandić, s.r.